
Skarga na przewlekłość postępowania przygotowawczego i sądowego

Kwestia skargi na przewlekłość postępowania przygotowawczego, a także sądowego została uregulowana w ustawie z dnia 17 czerwca 2004 r. (Dz. U. Nr 179, poz. 1843) o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki.

SKARGA NA PRZEWLEKŁOŚĆ POSTĘPOWANIA SĄDOWEGO

Zgodnie z w/w ustawą skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie.

Skargę składa się do sądu, przed którym toczy się postępowanie.

Powinna ona zawierać:

- oznaczenie sądu, do którego jest skierowane,
- imiona i nazwiska albo nazwy stron, ich przedstawicieli ustawowych lub pełnomocników,
- oznaczenie rodzaju pisma,
- osnowę wniosku lub oświadczenia i dowody na przedstawione tam okoliczności,
- podpisy stron, przedstawicieli ustawowych lub pełnomocników,
- wymienienie załączników.

Kolejne pisma procesowe powinny zawierać również sygnaturę akt sprawy, w której zostały złożone.

Nadto skarga powinna zawierać:

- 1) żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie, której skarga dotyczy;
- 2) przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie.

Uprawnionym do wniesienia skargi jest:

- w postępowaniu karnym - strona oraz pokrzywdzony, nawet jeśli nie jest stroną;
- w postępowaniu cywilnym - strona, interwenient uboczny i uczestnik postępowania;
- w postępowaniu sądowno-administracyjnym - skarżący oraz uczestnik postępowania na prawach strony;
- w postępowaniu egzekucyjnym oraz w innym postępowaniu dotyczącym wykonania orzeczenia sądowego - strona oraz inna osoba realizująca swoje uprawnienia w tym postępowaniu.

Sąd odrzuci skargę, która nie spełnia w/w wymogów, bez wzywania do uzupełnienia braków.

Sąd odrzuci także skargę jeżeli już wcześniej tj. przed upływem 12 miesięcy była składana skarga w tej samej sprawie.

W skardze można zażądać wydania przez sąd rozpoznający sprawę zalecenia podjęcia w wyznaczonym terminie odpowiednich czynności oraz zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej, o której mowa w art. 12 ust. 4. Owy artykuł stanowi, że uwzględniając skargę, sąd na żądanie skarżącego przyznaje od Skarbu Państwa, (...), sumę pieniężną w wysokości od 2 000 złotych do 20 000 złotych.

Skargę należy wnieść w trakcie postępowania, którego skarga dotyczy. Wyjątkiem jest możliwość złożenia skargi przez osoby, które przed dniem 16 marca 2005 roku złożyły skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu zarzucając naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie, jeżeli skarga do trybunału została wniesiona w toku postępowania, którego dotyczy i jeśli trybunał nie wydał postanowienia w przedmiocie dopuszczalności skargi. W takim przypadku należy też wskazać datę wniesienia skargi do trybunału.

Sąd, do którego wniesiono skargę, przedstawia ją niezwłocznie sądowi właściwemu wraz z aktami sprawy, w której toczy się postępowanie.

Sądem właściwym do rozpoznania skargi jest sąd przełożony nad sądem, przed którym toczy się postępowanie.

Jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem rejonowym i sądem okręgowym - właściwy do jej rozpoznania w całości jest sąd apelacyjny.

Jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem okręgowym i sądem apelacyjnym - właściwy do jej rozpoznania w całości jest sąd apelacyjny.

Jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przed sądem apelacyjnym lub Sądem Najwyższym - właściwy do jej rozpoznania jest Sąd Najwyższy.

Sądem właściwym do rozpoznania skargi dotyczącej przewlekłości postępowania egzekucyjnego lub innego postępowania dotyczącego wykonania orzeczenia sądowego jest sąd okręgowy, w którego okręgu prowadzona jest egzekucja lub wykonywane są inne czynności, a gdy egzekucja lub inne postępowanie dotyczące wykonania orzeczenia sądowego prowadzone jest w dwu lub więcej okręgach - sąd, w okręgu którego dokonano pierwszej czynności.

Uzasadnieniem dla opisywanej skargi jest tzw. przewlekłość postępowania, czyli sytuacja, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty.

Dokonując powyższej oceny należy uwzględnić charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania. Skargę można oprzeć np. na fakcie, nieuzasadnionego – zdaniem składającego skargę, zawieszenia postępowania.

Skarga podlega stałej opłacie w wysokości 100 złotych. Jeśli skargę wniosło kilka osób, każda z nich uiszcza opłatę oddzielnie. Jeżeli została uiszczona jedna opłata bez odpowiedniego wskazania, uznaje się, że wniosła ją osoba wymieniona jako pierwsza w skardze. Uwzględniając skargę sąd z urzędu zwraca uiszczoną od niej opłatę.

Nieuiszczenie tej kwoty przy wnoszeniu skargi, jest brakiem, do którego uzupełnienia wzywa się składającego pismo. Strona może zostać zwolniona od obowiązku uiszczenia stałej opłaty, jeżeli wykaze, że ze względu na jej sytuację rodzinną, majątkową i wysokość dochodów wyłożenie jej byłoby zbyt uciążliwe.

Ustawa narzuca termin wydania orzeczenia przez sąd rozpatrujący skargę na przewlekłość, tj. 2 miesiące, licząc od daty złożenia skargi.

Oczywiście jeżeli skarga jest niezasadna, sąd ją oddala. Natomiast uwzględniając skargę sąd stwierdza, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania. Na żądanie skarżącego sąd może zalecić podjęcie przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty, odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie.

Odpis orzeczenia uwzględniającego skargę sąd doręcza prezesowi właściwego sądu.

W przypadku uwzględnienia skargi, osoba która ją złożyła będzie mogła, w odrębnym postępowaniu, dochodzić naprawienia szkody wynikłej ze stwierdzonej przewlekłości od Skarbu Państwa. Postanowienie uwzględniające skargę wiąże bowiem sąd w postępowaniu cywilnym o odszkodowanie lub zadośćuczynienie, co do stwierdzenia przewlekłości postępowania, co oznacza, iż taki sąd musi je uwzględnić.

Skarżący może wystąpić z nową skargą w tej samej sprawie po upływie 12 miesięcy zaś w sprawie egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego - po upływie 6 miesięcy, od daty wydania przez sąd orzeczenia w przedmiocie wniesionej wcześniej skargi.

Jeżeli jednak skarga na przewlekłość postępowania nie zostanie wniesiona, będzie można dochodzić - na podstawie art. 417 Kodeksu cywilnego - naprawienia szkody wynikłej z przewlekłości, po prawomocnym zakończeniu postępowania co do istoty sprawy.

SKARGA NA PRZEWLEKŁOŚĆ POSTĘPOWANIA PRZYGOTOWAWCZEGO

Skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu nastąpiła przewlekłość postępowania wnosi się w toku trwającego postępowania.

W toku trwania postępowania przygotowawczego, uprawnionymi do złożenia skargi są podejrzany i pokrzywdzony.

Skargę na przewlekłość w/w postępowania wnosi się do prokuratora nadzorującego lub prowadzącego postępowanie, który niezwłocznie przedstawia ją, wraz z aktami sprawy, sądowi.

O złożeniu skargi sąd zawiadamia prokuratora przełożonego nad prokuratorem prowadzącym lub nadzorującym postępowanie przygotowawcze.

Sądem właściwym do rozpoznania skargi na przewlekłość postępowania w postępowaniu przygotowawczym, jest sąd przełożony nad sądem, który byłby właściwy rzeczowo do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji.

W przypadku skargi na prokuratora nadzorującego lub prowadzącego postępowanie, spełnione muszą być wymogi przewidziane dla procedury karnej, określone w art. 119 § 1 kodeksu postępowania karnego :

- oznaczenie organu, do którego jest skierowane oraz sprawy, której dotyczy
- oznaczenie oraz adres wnoszącego pismo
- treść wniosku lub oświadczenie w miarę potrzeby z uzasadnieniem
- datę i podpis składającego pismo.

Skarga taka winna również zawierać:

- żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie
- przytoczenie okoliczności uzasadniających żądanie.

Ponowna skarga w tej samej sprawie może być złożona po upływie 12 miesięcy, a w postępowaniu przygotowawczym w którym stosowane jest tymczasowe aresztowanie – po upływie 6 miesięcy licząc od daty wydania przez sąd poprzedniego orzeczenia o uwzględnieniu bądź oddaleniu skargi .

Dla uznania, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania Sąd dokonuje oceny prawidłowości i terminowości podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze czynności, w celu zakończenia postępowania przygotowawczego. Pojęcie przewlekłości postępowania przygotowawczego nie jest uzależnione tylko od czasu trwania czynności procesowych. Przy ocenie czy doszło do przewlekłości postępowania, rozważa się także

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy
w Rodzinie „Niebieska Linia” na zlecenie Państwowej
Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
801 12-00-02 (płatny pierwszy impuls)

---

między innymi czy planowane i przeprowadzane czynności nie są nadmiernie rozciągnięte w czasie i czy nie przedłuża to biegu postępowania.

W kwestiach, które nie zostały poruszone odnośnie skargi na przewlekłość postępowania przygotowawczego zastosowanie ma opracowanie odnośnie skargi na przewlekłość postępowania sądowego.